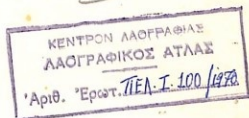

9 10
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκ. 1969 - Μάρτιος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ... *ἀσχολοῦνται... ἐν γ. γ. ρ. ν. ω. σ. ... εἰς ... γεωργίας...*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *Ν. α. ι.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὥς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; ... *Δ. ἐν. ὑ. ἡ. ρ. χ. ο. ... ἡ. ε. γ. ὀ. λ. α. κ. τ. ἡ. ρ. α. λ. α.*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.) ... *ε. ρ. α. ι. α.* Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) ... *ε. ρ. α. ι. α.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; ... *ἡ. ε. γ. ὀ. λ. α. κ. τ. ἡ. ρ. α. λ. α. ... εἰς ... εἶδος ... καὶ ... εἰς ... χ. ρ. ἡ. ρ. α.*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... *ἡ. ε. γ. ὀ. λ. α. κ. τ. ἡ. ρ. α. λ. α. ... ὅτι οἱ ... ἡ. ε. γ. ὀ. λ. α. κ. τ. ἡ. ρ. α. λ. α. ... ἡ. ε. γ. ὀ. λ. α. κ. τ. ἡ. ρ. α. λ. α.*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; ... *ἡ. ε. γ. ὀ. λ. α. κ. τ. ἡ. ρ. α. λ. α. ... ἡ. ε. γ. ὀ. λ. α. κ. τ. ἡ. ρ. α. λ. α. ... ἡ. ε. γ. ὀ. λ. α. κ. τ. ἡ. ρ. α. λ. α.*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὥς ἐργάται ... *Ν. α. ι.* ἢ ὥς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... *ἡ. ε. γ. ὀ. λ. α. κ. τ. ἡ. ρ. α. λ. α. ... ἡ. ε. γ. ὀ. λ. α. κ. τ. ἡ. ρ. α. λ. α.*

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲ ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

ΜΕ. Γωί κην... κάραν. (βαδον. αμφοτερο-
βαδων κ.δ.η)... Ιηανίως... δια. Υψ. Σεξ. 15
Γηρών... χ.όρων... Ή... Δ' αμφοτερο...

- 2) Πότε έγινε το πρώτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
 σας; ... ΣΑ.Π.Ο. το 1950

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; *Σιδηροῦν. 20 ε. 1900 π.*

1950 Μυκωνά, όχη. έκ.ετ.

- 1) Σιδηρούν άροτρον (τύποι αυτού, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄρσεν τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Μένει ἔξω διὰ τὴν ἀνάλυσιν

Διγέρο εἰς τὰ ὄρεϊνά καὶ ἡερῶν.

Προσφώνησαν. Δεχ. Διά. Επ' αφορμὴν ἐπιλόγου. Μεγ/την

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφία) εκάστου τύπου σιδηρού άρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3. 6. 9.

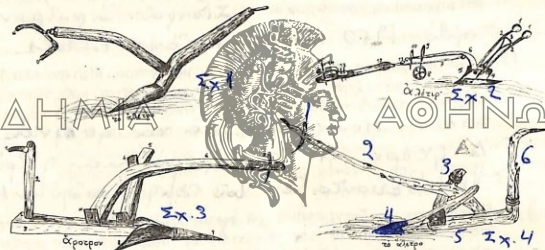

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Δ' ἐν ἡρατρύεσσιν καὶ ἐδαφοῖς
3) Μηχανή θερισμοῦ ... Δ' ἐν ἡρατρύεσσιν καὶ ἐδαφοῖς... δ' αὖτις

3) Μηχανή θερισμού .. Δ. εν. ηραγγέρελα το 'εδαφος... Δ. λ. αμην

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *οὐδ' ἐφατ' ε...*
 5) Μηχανή ἀλωνισμού *οὐδ' ἐφατ' ε...*
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *κατεσκεύαζαν τὰ ξύ-*
λινον ἄροτρα. οὐδ' ἐφατ' ε...

 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ; *Σχ. 4*

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Ἡράκλεια	6. Ἰερὸν	11.
2. Ἰταβία	7.	12.
3. Ἰηράδω	8.	13.
4. Ἀλ	9.	14.
5. Ἀλ	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

ἦτο ἐν... χρήσει τὸ... καλὴν...
εἰκονιζόμενον...

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

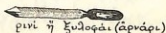
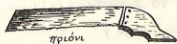
καρτείδες. Βάλετε...

- 6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

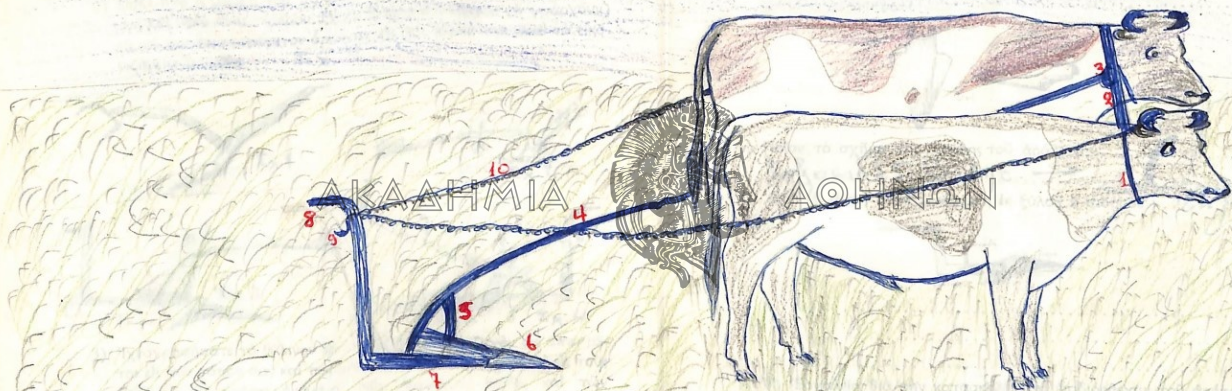

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

πριόνι, ἀρίδα, ἀρνάρι, σκεπάρνι
ἀρίδι.

ἀρίδι

ΖΕΥΓΜΕΝΟΙ ΒΟΕΣ

- 1 Ζεύγαν
- 2 Ζυγός
- 3 Γούγι
- 4 Σταβάρι

- 5 Ινάδα
- 6 -Νι
7. ΤΑΣΕΤΡΟΦΑ
- 8 ΧΕΡΟΥΣΙ

9. ἄγκιστρον
10. Στρανιόν (προεδεδμένον
εἰς τὰ κέρατα τῶν βοῶν, δι' ὃν
κατευθύνει ὁ γεωργὸς τοὺς βοῆς).

8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... Βόες, ἵπποι, ἡμίονοι, ὄνοι...

β) Ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; ... Δύο

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; Ναι... καὶ ἐν αὐτῷ ἀναγκαῖος ὁ ζυγός.

Σχ. 1

Σχ. 2

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλα, πιζεύλια κλπ.). ... Ὁ ζυγός, ἡ ζεύλα, ἡ λουριά, ἡ λοῦρα, ἡ ζεύλα, ἡ πιζεύλια κλπ.

ἡ ζεύλα, ἡ λουριά, ἡ λοῦρα, ἡ ζεύλα, ἡ πιζεύλια κλπ.
ἡ ζεύλα, ἡ λουριά, ἡ λοῦρα, ἡ ζεύλα, ἡ πιζεύλια κλπ.
ἡ ζεύλα, ἡ λουριά, ἡ λοῦρα, ἡ ζεύλα, ἡ πιζεύλια κλπ.

10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ... Ὁ κρίκος, ἡ κουλλοῦρα, ἡ λοῦρα, ἡ ζεύλα, ἡ πιζεύλια κλπ.

ἡ κουλλοῦρα, ἡ λοῦρα, ἡ ζεύλα, ἡ πιζεύλια κλπ.
ἡ κουλλοῦρα, ἡ λοῦρα, ἡ ζεύλα, ἡ πιζεύλια κλπ.
ἡ κουλλοῦρα, ἡ λοῦρα, ἡ ζεύλα, ἡ πιζεύλια κλπ.

12) Ἀπὸ ποῦ γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; ... Ὁχι

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; ...

Ὁχι

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ τὰ προσδεθῆναι
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά

- α) Ποιος ὠργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἡ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *50 ἄνδρας, 1 ἰδιοκτήτης.*

τοῖς ἄλλοις... καὶ τὰ ἑξῆς καὶ ἡ συνέχεια? Ἐν
οὐλοῦ... δὲν ἠδύνατο... ὁ Ἐρχομεύς (Ἐυφρομένης)

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερώς, πώς γίνεται το ζεύξιμον των βοδιών (η του βοδιού, του αλόγου) εις το ξύλινον ἄρτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).

εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). Ὁ ξερνύτο... αἱ γὰρ οὐ
ἐν... πρὸς... καὶ... ἐδὲν ἐλο
τὸ... διὰ... ἐν... δι' ἡντος

- 2) Πώς γίνεται το ζεύξιμον εις τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

cos 2x = 1 - 2 sin² x

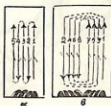
- 3) Πώς κατευθύνει ο γεωργός τα ζευγμένα ζώα (η τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανο· με σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Με. χροικι. δέχμενο. εἰς. τα. μερὰ. τα. βλόν,
 14. εἰς. τα. κατ' ὅρα. (χαλινά). πόν. ἔρων,
 ὑπιδνω. @ ἰγνῶν

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργανον. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένους αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὁργώνεται... αὐλάκιες... σχεδιάγραμμα(α)
(α)

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργανον τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (ἢ λωρίς, σπορὴς ἢ σποριάς, ντάμιες, σιασιές, μεσδραδες κ.λ.π.);

Ὁργώνεται... λωρίς... σποριάς... μεσδραδες

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακιάν; Μὲ...

αὐλάκιες... ἢ με... φαντασιές...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; Εἰς... σκαπάνην... ἄροτρον...

Εἰς... σκαπάνην... ἄροτρον... σκαπάνην... ἄροτρον...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεις) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὕνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. Εἰς ἄλλους

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Διὰ τὰ δημητριακὰ προηγήθη. ἢ. σπορὰ. α) ἔπειτα τὸ ὀργώμα. Διὰ τὸν ἀραβοσίτον. 1. Ὀργώμα (τὸ Μάρτιον). 2. Διβόλισμα (μέσα Απριλίου). 3. Σπορὰ. (τέλος Μαΐου).

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ὀργώμα, διβόλισμα, φύτευμα

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. Εἰς τὰ ξηρικά. (ξηρικά) κλήματα. 1. ἔως. Διὰ τὰ θαλασσινὰ ὁ δὲ ἡμετεῖς.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχήν; Εἰς τὸ φθινόπωρον.

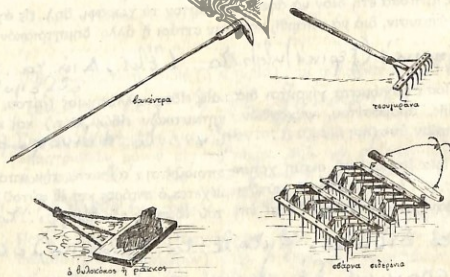
- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; Μέχρι. τὰ. 1925 τὸ. δισάκι. ἔκτετε. τὸ. «Σακκαλάκη. οροκ. θηανίως. δὲ. μία. η. δία.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρν, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ά. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

Αὐτῶν... ἦ καὶ ἐξηγήσας... ζήσαν... εἰς... τοῦ... ἐν
ἐκείνῳ... τοῦ... ἀγαθόν... ἐξέρεν... ἐπιδειχθέν.
ἡδύκαν... εὐδύναν, εἰς δὲ... τοῦ... ἐλάν...
ἤδη... ὅτι... ἐν δὲ... ὁλοῦ

2) Γίνεται μετά το δργωμα ίσοπεδωσις του χωραφιου (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα); O.X.I.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδρα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

γ) Ἔργαλειά διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

..Χρμ.β.η.ο.η.α.δ.ν.λ.α.μ.....κ.α.φ.δ.δ.ς.μ.
 ..ε.δ.α.η.α.....(ὡς.....εἰς.....ε.χ.έ.δ.ι.σ.ν
κα.λ.ω.τ.έ.ρ.ω.).....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Η. αὐτῆρος... ἢ... ζά... τ.έ.κ.να, δ.έ.ν. γ.έραν
 Ἰ.δ.ι.α.ὐ.τ.έ.ρ.αν. ὀ.κ.α.η.α, Η. ἐ.ρ.κ.α.δ.ι.α. λ.έ.μ.ε.λ.α.κ.ε.κ.α.δ.ι. φ.α.ι.ε.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

Χ.μ.ρ.δ.ι.α. λ.α. ε.ρ.δ.α. η. ο.λ.ι.γ.ο.ν.τ.α.μ.....

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Α.έ.ν. ἔ.φ.έ.ν. εἶ.λο
 Δ.ι.α.κ.ρ.ι.β.ι.ς... η.ρ.δ.ς. λ.ο.ῦ.λ.ο., ε.κ.λ.α.ς... λ.ο.ῦ. λ.ρ.ι.γ.υ.λ.ι.σ.
 τ.ο. ὀ.η.δ.ι.σ.ν... κ.α.λ.λ.ι. ε.ρ.χ.ε.ι.λ.α.μ. ε.ἰ.ς. η. ο.λ.ι.γ.ο.ν.τ.α.μ

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

Π.ρ.ι.ν. τοῦ... 1920... ὁ.έ... Δ.α.κ.κ.ο.υ.ς
 ο.ῦ. ὀ.η.δ.ι.σ.ν... ὀ.η.δ.ι.σ.ν... ο.δ.α.η... λ.ε.λ.α.ζ.ι.λ.ω.ν,
 σ.ἡ.μ.ε.ρ.ον εἰς αὐ.λ.α.κ.ι.α.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

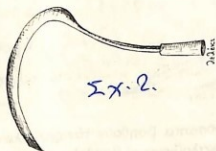
α'. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) Μὲ τὸ
ὄδοντιο δρεπάνι Σχ. 1

Σχ. 1

δρεπάνι
 με κόψη

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΛΦΙΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).....

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

Ἡ τοὐ ὄδοντιο δρεπανιοῦ ἦτο ὀδοντωτὴ Σχ. 1

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ἡ χειρολαβὴ ἦτο ἀπὸ ξύλου

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. Η. Τοποθετούμενα... πρ. 5.....

«Γερπές»... ελέγχονται 4 χειρόβολα
Δεκα χειρόβολα ένα δελάντι.

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοι θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; 'Υπήρχον (ή υπάρχουν)
 θεριστάι, οί όποιοι ήρχοντο ώς επαγγελματίαι δι' αυτόν τόν
 σκοπόν από άλλον τόπον και ποιον ; ...

ΔΕΡΙΓΟΥΝ ΠΑΓΙ. ΨΥΔΕΣ. @
ΜΥΝΑΤΕΣ. ΔΕΝ ΨΗΡΧΩ
ΣΕΝΑΥΡΕΘΑΙΣΑΝ

2) Πώς ημείνοντο αὐτοὶ μετ' ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ὀπακαπλὴν (ξεκαπλῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). *ἡμερομίσθιον μετὰ φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ... εἰς χρῆμα... εἰς εἶδος... ὀπακαπλῆς... ἡμερομίσθιον μετὰ παροχῆς φαγητοῦ... ἡμερομίσθιον ἀνευ φαγητοῦ...*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν; Ἐπίσης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντο τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των);

10.7.1.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἐρχίζαν... ἀπὸ ἀρχῆς... τῆς ἡμέρας
δευτέρας... κυριακής.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ἐτραγουδοῦσαν... ἐ... τραγουδοῦν... ἐ... καὶ
δὲν... ἐρχίζαν... ἀπὸ ἀρχῆς... τρα-
γουδοῦσαν.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδη.

Α.Ε.Ν. ...
.....
.....
.....
.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ... δεμάτιασμα... ἐγένετο... ἀμέσως
ἀπὸ... ἀπὸ ἀρχῆς... ἐγένετο...

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χειρές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν....

Δεμάτια τὰ ἔδενε... ἄνδρας... Μόνος
 τοῦ ἄνευ βοηθείας ἑτέρου, ἡ ἔφενε
 τὰ... ἔφενε... τὰ... ἔφενε...
 ὡς... ἔφενε... ἔφενε...
 ὡς... ἔφενε... ἔφενε...
 ὡς... ἔφενε... ἔφενε...
 ὡς... ἔφενε... ἔφενε...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τὰ δεμάτια ἀφήνοντο εἰς...
 ἰδίαν...
 ὡς...
 ὡς...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Η καλλιέργεια
ἐκτὸς χωράφι... ἀρχίζει... ἀπὸ τοῦ... 1930.
...τὸ... γίνεται... γίνεται... καλὰ... ἴαν
... γίνεται... Μάρτιον...*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

*Η... ἐξαγωγή... γίνεται... γίνεται
... διὰ τοῦ καλῆς*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

*Απὸ τοῦ 1940... γίνεται... χρήσις
... γίνεται... γίνεται... γίνεται
... γίνεται... γίνεται... γίνεται
... γίνεται... γίνεται... γίνεται*

- 2) Πότε ἐθερίετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). *Περὶ τοῦ ξηροῦ καὶ τοῦ μετὰ τὴν ξήρανσιν*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Ἰ.Ξ.μ.ρ.οῦνελο.ελο...χωράφι...
 .καλόθιν...Ἰ.θα.ζέελο.εγ.βανδέια.δρα-
 ηαν.ι.σ...ω...Ἰ.δ.ε.νελο...δεφάλια.φ.ε...
 β.α.ρ.λα.

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. Συν.ε.

μεκτρώνοντα...εἰς...τὸ...άλωνι...ω...Ἰ.δ.φί...
 ναντα...ε.μ.ωνι.έ.δ...Π.ρο.κε.ι.θ.εν.εν...ρια
 .ρε.βι.δ.ια...φ.α.β.δ.ια...θ.α.θ.ιν.α...ε.ν.ε...
 .κε.ν.τρώνοντα...ε.λ.ην...Ἰ.δ.φί...ῶ...ε.θ.ι.λοῦ

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τοποθεσίας λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; Ἰ.δ.χω.ρ.ος

Ἰ.δ.ε.λο...θεμωνοστάσι...Δ.εν...ὑψηλὴ κορυ-
 .δ.ε.λ.ο.β.ι.σ...δ.ε.φ.α.θ.εν...μαδ...ὑ.ρ.ι.θ.ε.ν.ο.ν.
 τρέπον.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλωνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι;

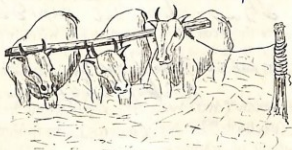
...Ἰ.δ.φί...Ἰ.αν.ε.κα.θεν...ε.λ.ωνι...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ...Ἰ.δ.ξ.ω...τῶν...χωρίου...ω...

Εἰς...ὑψηλῆς...νὰ...τὸ...Ἰ.θ.ι.αν.η.ε.ε...ε...
 ...Ἰ.α.ε.ρας...

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

...Ισοδυναμῶν καὶ... ὁμοειδῶν...
...κὶ... ὁμοειδῶν... ὁμοειδῶν... ὁμοειδῶν...
...ὁμοειδῶν... ὁμοειδῶν... ὁμοειδῶν... ὁμοειδῶν...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νισμοῦ ξύλινος στῆλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἐρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

...ὁμοειδῶν... ὁμοειδῶν... εἰς... ὁμοειδῶν... ὁμοειδῶν...

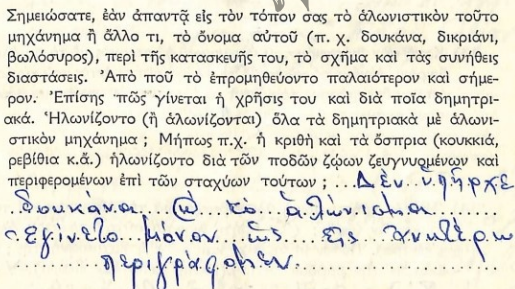
...ὁμοειδῶν... ὁμοειδῶν... ὁμοειδῶν... ὁμοειδῶν... ὁμοειδῶν...

...ὁμοειδῶν... ὁμοειδῶν... ὁμοειδῶν... ὁμοειδῶν... ὁμοειδῶν...

καὶ... ὁμοειδῶν... ὁμοειδῶν... ὁμοειδῶν... ὁμοειδῶν... ὁμοειδῶν...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῆλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλείς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνατισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνατικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένον ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνατισμὸν των.

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; ,

Αρχίφει.	070	08.00	8ως	09.00
Εξέλιξη	15.00	8ως	16.00	

- 12) Ποια άλλα άλωνιστικά εργαλεία είναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *Ψηφ. Γ. 2. 3. ξύλον ἐπιμήκες. εἰς*

μορφήν): Ὁ ἡγερέχ... ζῦλον ἐξηγήμες... εἰς
τὸ βακρον... δέσπον... ὑγήρησαν.
ἐρεψ... ὠδόνες... ζῦλον... 4....
?εκ... εἰδύρον... τὰ παλαιά... κδε... γράμματα

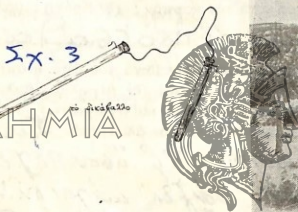
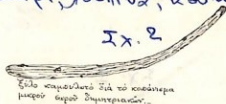

- 13) Κατά την διάρκεια του άλωνισμού ο γεωργός με το δισχάλι ή το δικράνι, έρχομενος γύρω εις το άλώνι, ρίπτει εντός του κύκλου τον όποιον διαγράφουν τα ζώα ή το άλωνιστικόν μηχανήμα τους άκόππους στάχυν :

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων; (*Ὑν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'έντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

[illegible]

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.) *ἐφ' ἑνὲς τοῦ εἴδους τοῦ κοπάνου
εἰς τὴν αὐλήν... ἐφ' ἑνὲς εἰς τὴν φακὴν, ρεβιθία,
βρώμη, κριθάρι, ὄσπρια, καὶ ἄλλα.*

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; *ἐφ' ἑνὲς τοῦ εἴδους τοῦ κοπάνου... εἰς τὴν αὐλήν
συγγενῶν... οἱ μετὰ τὴν παραγωγήν... ἐφ' ἑνὲς τοῦ εἴδους
τοῦ κοπάνου... εἰς τὴν φακὴν, ρεβιθία, καὶ ἄλλα.*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Εἰς τὸ ἐξέρινο
 ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ...
 ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ...
 ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ...
 ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ...

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Εἰς τὸ ἐξέρινο
 ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ...
 ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ...

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Αἰ. ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ...

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Εἰς τὸ ἐξέρινο
 ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ...
 ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ... ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ν. ν. ...

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ξύδιον
Δευριάνι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σιδυρόν
Δευριάνι.

Ἐργαθεῖα δ' ὧν ἠγεβοῦντο οὐ
γεωργὸς κατὰ τὸ ἀθύνειν.

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Ο. Γερῶς...*

*Εἶχε... γὰρ... ἀραγνῶν...
...Δ' ἐν... ἑκαρφύονε... ληνολ... ἐλ...
...εἰς... τὸν... σωρόν...*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Μ.ε. τό... δεκρ... αν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρος, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

*...Ο.η.οι.ω.δ.η.ο.η.ε... ἑλ...
...α... η.α.δ.ι.α... ἑλ...*

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

*...Τὰ... ο.τ.α.γ.μα... αὐτὰ... ἑλ...
...Δ.ι.α... τῶν... κ.ο.κ.ι.ν.ι.α.φ.α.λ.ο.ς...
...Δ.ρ.ι.ο.ν... (C. B. 7... 27... 67... 3.)
...Δ' ἐν... φ.ι.ν.ε.λ.α... δ.ε.ν.ε.ρ.ο.ν... ἑλ...
...α.ν.ι.α.φ.α.ι.*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

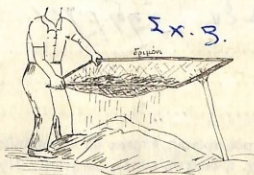
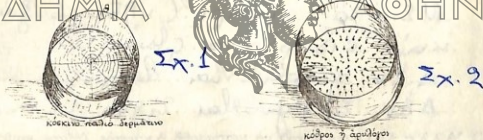
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Διὰ... κόσκινον καὶ δριμόνι...
 C.B. 2. 1. 5. 2. 7. Σχ. 3.)

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μετὰ διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) ...

... ν. 1. α. η. α. ... ἐν τῷ Δριμόνι ...
 ... (Β. 2. ... 27. ... 3.) ...

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

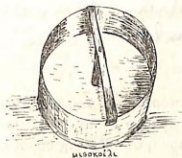
... Ο. καρπὸς ... ἐπικυλίσθαι ... εἰς σωρόν ...
 ... ἐν τῷ φτυάρι ... ἐπὶ τῇ κορυφῇ ...
 ... καὶ ... εἰδικρύνει ... φτυάρι ...
 ... Δ. ἐν ... χαράσσεται ... σταυρός ...
 ... Δ. ἐν ... ἐπικυλίσθαι ... ἑξ ἑξὶς ... κορυφῇ ...

- 8) Ἀλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

... Δ. ἐν ... ὑψήρην ...

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὁκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας)...
ἤρχετο... ὁ δειγματοληψίας... εἰς... τὸ... ἔφιν... ὅς... ἡ... ἕτερον
ἔχρησθησαν... ὅς... ἐν... ἐκ... ἐς... (ἡ... ἔχρησθησαν...)
...εἰ... γε... (ἡ... ἔχρησθησαν...)
...12... κ... ἔχρησθησαν...

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

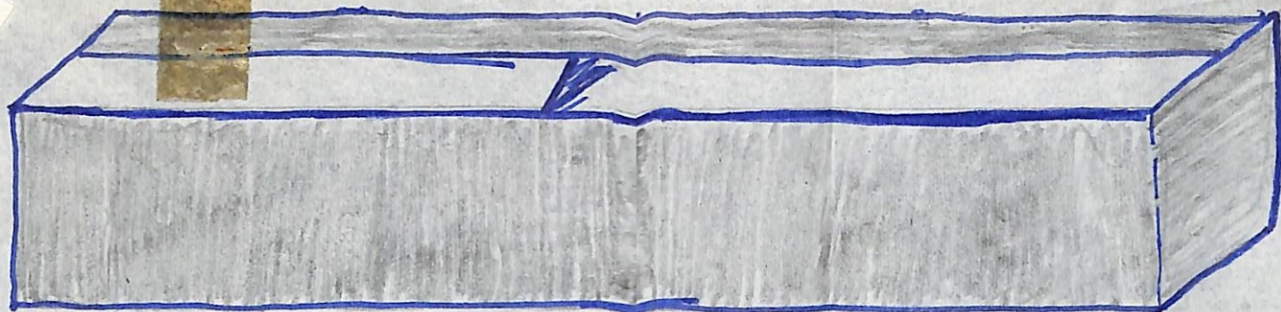
- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) α) τὸ... ἡ... δια... β) τὸ... ἀγρο-
φυλακιά... γ) τὸ... γυφτιά... δ) τὸ... ἀλωνιά...
...εἰ... γε... (ἡ... ἔχρησθησαν...)
...12... κ... ἔχρησθησαν...

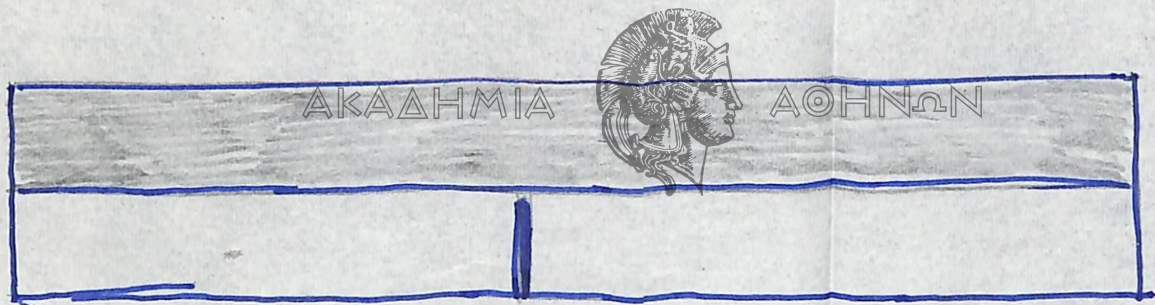
3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ·
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνθηκὰς)

...εἰ... γε... (ἡ... ἔχρησθησαν...)
...12... κ... ἔχρησθησαν...

4) Τὸ ἀχυρὸν ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

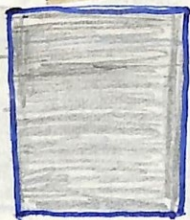

Ἀθηναί

Ἐνστυλῶν Ἀθηναίων

Ἀθηναί: Ἀποθήκη κατῶν

ΤΕΝΕΚΕΣ (χωριτεύματα 12 κ.δ.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Κόσκινον ἢ πυθμένα ἔκ
συμβατικὸν ἡ δέχαλος
(ἔχει χωριτεύματα 10 κ.δ.).

Ὁ ΤΕΝΕΚΕΣ καὶ τὸ ΚΟΣΚΙΝΟΝ περιεβέβηκον
διὰ τὴν μέτρησιν τοῦ καρπῶς τῶν ἀντικρινῶν.

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Ἐ. ἀποδείκνυται... ἴσως...
 ἀσπύραν... ἐφ' ἡμέρας... εἰς τὸ ὠφελμένον...
 εἰς... ἐκείνους.*

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

*Μετὰ τὸ ἀλώνισμα καὶ διὰ...
 τοῦ κοκκινίσματος ἢ τὸ...
 μέγεθος.*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκεύάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

— Ο.Χ. —

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοτῶν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀνάμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κράψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τ. 15... ἀποκριές.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; *Τ. ἐξέλιξη
 Κυριακῇ Πεν. Ἀποκριῶν... τὸ βράδυ...
 εἰς... μὲν... ἡ βαλάναν... τοῦ χωριοῦ.*

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;...

Παιδιῶν καὶ παιδιὰ καὶ κατήναι
φάρὰ καὶ γενήματα.

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος; ..

Τὰ παιδιὰ εὐθελὲς
καὶ ξύλα ἄλλα εἰς αὐτὸς ὡν γὰρ
οἰκαῖν.

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἀναβαίνοντες ἡρώες τὴν φωτιά καὶ
εὐεργετοῦσαν τὴν μικρὴν κατήναι.
τοῦ χωρίου καὶ αὐτὴν ἐξίνετο
ἐκ τῆς συγκέντρωσιν.

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορτα, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

Παιδιῶν καὶ
μεδουχέναι καὶ ἐξίνετο ποδὶς θόρυβος
καὶ κατὰ ἐν αὐτῇ εὐεργετοῦσαν καὶ ἐξίνετο
καὶ τραφιδόσιν καὶ ἐξίνετο μελέτης
ἐξίνετο εἰς ἡμετέρας καὶ.

2) Πηδῆματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

ἐξίνετο καὶ ἡδύματα ἐξίνετο καὶ
ἐξίνετο καὶ ἡδύματα ἐξίνετο καὶ

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Ἰ. ἡ θάλασσα

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

6 x 1

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ